

U g e s t r i s t

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 15.

Lørdagen den 14de April 1860.

4de Marg.

Indhold.

Den engelske Jordbrugers (Farmers) Tjenerstok paa et Jordbrug af 2000 Maals Størrelse. — Om Halmgjøbning og Halmfødring. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Den engelske Jordbrugers (Farmers) Tjenerstok paa et Jordbrug af 2000 Maals Størrelse.

(Slutning fra No. 14.)

Dagarbejderen, som altsaa ikke har Aarsløn og heller ikke faar Kost paa Gaarden, har gjennemsnitlig i Dagpenge henimod 2 Ort, eller som man udtrykker sig i England, en halv Snes Schilling (henimod 12 Ort) om Ugen; i enkelte Dele af Landet kan denne Dagløn gaa ned til lidt over 1 Ort; i enkelte af de sydlige Distrikter ligesom i Nordvest kan den stige til over en halv Species.

Man kan tilnærmelsesvis dele Landet i to, hvad Dagløn angaar. I den første Del, som foruden Bjergdistrikterne indbefatter Englands Sydside, har Daglønnen i Gjennemsnit fra 7—9 Ort om Ugen. I den anden Del, som indbefatter Sletterne og Lavlandene, ligeil 12 Ort om Ugen. Denne store Forskjel i Lønnens Størrelse har sin Hovedgrund i Industriens stærke Udvikling samt i Arbejdet ved Stenulsmienerne, der behøver mange Hænder. I mindre end et Aarhundrede har Arbejdslønnen i de rige Distrikter fordoblet sig, mens den i Sydengland er bleven staaende nesten uforandret. Kvinder og Børn betales langt mindre for Markarbejde. I Skotlands Lavlande betales et Fruentimmer efter 2 Skilling Timen. I England er Fruentimmernes Løn mindre, men der benytter man kun lidt Fruentimmer, men derimod langt heller Børn til Markarbejde. Disse Kvinder og Børn er gjerne af Aarjæneres Familier, som efter Kontrakt pligter at forrette Dagarbejde paa Gaarden.

Høstfolkene betjene sig dels af Via, dels Sjuru, og arbejder snart for Dagløn og snart efter Afford. I den vigtige og presserende Høstid tager Jordbrugeren Arbejdsfolk ind fra alle Kanter; ofte ser man ham tidlig Mandag Morgen til Hest at begynde sig til nærmeste Bys Torv, hvor arbejdsløse Folk pleier at indfinde sig for at spørge efter For-

tjeneste. Lokket af den høie Arbejdsløn forlader ogsaa Folk, som ikke er Jordarbejdere, meget hyppigt deres almindelige Arbejde for at gjøre Tjeneste nogle Dage som Høstningsfolk. Irlænderne strømmer ogsaa i Høstningstiden i Massevis over til England og Skotland.

Indhøstningsmaaderne er forffjellige. Vi skal indskrænke os til at omtale et Par af de vigtigste.

Den Skik at udføre Høstningen ved Folk, som har sluttet sig sammen til en Tropp eller i Gang, er meget almindelig.

En saadan Bande eller Gang bestaar ikke altid af det samme Folketal; men bestandig finder man, at den har indført Arbejdets Fordeling mellem sine Medlemmer. Bruges Viaen, saa er Arbejdet sammensat af 4 serffilte Dele, der uden Afbrydelse fuldføres af 4 forffjellige Slags Arbejdsfolk. Meierne eller Slaattekarlene afmeier Kornet; Opsamlerne fordeler Kornet i Vaand; Binderne binder Negene og setter dem i Rok; og endelig følger Riberen efter Gangen med sin Rive, for at Jntet skal gaa tabt.

Benyttes Sjuru, saa anvendes istedetfor 4 kun 2 Slags Arbejdere, nemlig Skjerere og Bindere.

Gjennemsnitsprisen pr. Dag for en Slaattekarl er omkring 3 Ort; for Rivemanden og Binderen omkring en halv Species, for Fruentimmerne, som famler op, noget over 2 Ort. Desforuden erholder nevnte Arbejdsfolk Kost paa Gaarden. I de engelsk-skoiske Grendseproviinder faar de Morgen og Aften Havremels Meltegrød, 1 S Brød og Ost med Ol til om Middagen, og ½ Pot Dl til Eftasvelg.

I enkelte Proviinder leier Jordbrugeren Høstfolk for den hele Høstid, det vil sige for en Tid af 3 Uger eller 18 Dages virkeligt Arbejde. Prisen for Slaattekarle er da en 11—12 Specier og for Bindere 7½ a 8 Spd.

Irlænderne faar under Høstarbejdet 3½ Spd. Ugen, omirent samme Løn som Englelænderne. Deres Kost bestaar ligeledes i Havremels Meltegrød og en Flaske Ale om Dagen.

En Gang paa 10 Personer, hvoraf 3 Meiere, 3 Samlere, 3 Bindere og 1 Rivemand, koster om trent 7 Spd. om Dagen, Kosten deri indbefattet. En Gang paa 7 Personer, som bruger Sjuru, hvoraf 6 Røner med Sjuru og 1 Mand til at binde, koster ikke fuldt 4 Spd. Dagen; men denne Gang gjør ikke det halve Arbejde af den første, og saa-

ledes falder det billigere at bruge Sla end Sjuru. Men Jordbrugeren maa i saa Henseende ofte rette sig efter Stedets Ekst og Brug. Maa han saaledes deles nesten udelukkende benytte Sjuru, saa trøster han sig med, at Affene i Baandene bliver mere regelmæssigt ordnede, saa de er lettere at besytte mod Fugle og Veirligt i Staf.

Man beregner, at en Slaattemand skal meie 5 Maal om Dagen. Naar Bindlerne tages i selve Baandet, saa behøves 1 Binder efter hver Slaattemand.

De brittiske Arbeidsfolk udmerker sig navnlig i Hesttiden ved streng Arbeidsomhed; de retter ikke Ryggen hvert Dieblif og kaster ikke bort Tiden med unødige Bemærkninger eller med at slaa af en Sladder, som de norske Arbeidere er saa tilbøielige til. Kl. 8 om Morgenen tager de 1 Times Dugers hvile, Kl. 1 en Time til Middags hvile, Kl. 4 holdes $\frac{1}{4}$ Times Estafvelg, hvorefter arbeides til Aftenen.

Ved Afford-Arbejde er Udgifterne i Almindelighed meget større, men Jordbrugeren er ogsaa befriet fra stadig at henge over Arbeidsfolket. Afford-Arbeidet betales udelukkende med Penge, saa at Husholdningen ogsaa er fri for de evige Kranglerier om Madportionerne ere store og gode nok, om Grøden er for lund eller daarlig kogt, om Melken er bleven blaafur, om Brødet er for daarligt og om Duet har faaet fyrlig Smag.

Ved Indhøstning paa Afford proportioneres ofte Arbeidet efter Afgrødernes større eller mindre Rigdom. Arbejderne betales da med andre Ord ikke efter Agerens Størrelse, men efter Kornbaandenes Antal. Saaledes betales en Trave Hvede med 8 $\frac{1}{2}$ og en Trave Byg eller Havre med 6 $\frac{1}{2}$. Baandene er smaa. Tolv Baand udgjør en Rad og to saadanne Rader en Trave. Efter 8 $\frac{1}{2}$ pr. Trave vil Høstningen af et Maal let kunne overskrive en halv Spd. Var ikke med denne Betalingsmaade Ubehageligheder forbundne med at faa Arbeidsfolkene til at overholde den afforderede Størrelse paa Baandene, saa kunde den anbefales af alle Parter som den rigtigste og mest upartiske.

Sammenligner man Arbeidslønnen overhovedet i England og Frankrig, saa er den størst i England. I Frankrig naar den neppe op til $1\frac{1}{2}$ Ori om Dagen; men dermed er det ikke sagt, at den engelske Jorddyrker maa betale Haandarbeidet dyrere end den franske. Statistiken viser tværtom, at Jorddyrkningsomkostningerne sluger 50 pCt. eller Halvdelen af Jordbrugets Bruttoproduktion, medens den i England kun borttager 25 pCt. Hovedsagen hertil er i Korthed, at det brittiske Jordbrug ofte er et Engbrug, og at saaledes et enkelt Menneske er nok for store Strekninger Land, der afgrosses af Gaar og Hornveg. Vel er en saadan Mand godt aflagt, men fordeles Betalingen paa et stort Antal Maal, saa kommer kun en ubetydelig Sum paa hvert. I Frankrig er Gressgangene saa og Agrene store.

I England er den dyrkede Jord i langt bedre Stand end i Frankrig, og giver saaledes med forholdsvis mindre Haandarbejde en større Afgrøde. Ligeledes hjælper Englendernes fuldsomme og mege-

tige Maskiner dem til at nedsette Antallet paa rent arbejdende Hender ofte til det Halve. Endelig er Englenderen gennem Erfaring og Beregninger kommen til det Resultat, at Jordens Udnyttning i Tidens Lengde fører til Fattigdom og Glendighed. De engelske Jordbrug gaar derfor aldrig under et vist Areal, for at Eier og Forpagter begge skal faa sig ved samme. I Frankrig ubparcelleres Jordeiendommene i det Uendelige. Arbeidsklassen der er stor og fattig og faar oplagt til at bytte Fredens med Krigens Kunst, naar der er nogen Udfigt til derved lettere at tjene det daglige Brød.

Om Halmgødning og Halmfodring.

(Af Stochhardt.)

Under denne Titel har Dr. A. Stochhardt i Tharand paa en almenfattelig og interessant Maade afhandlet nogle for Landbruget vigtige Spørgsmaal, som ogsaa hos os har sin fulde Betydning, hvorfor vi her gjengive hans Afhandling.

1. Hvorledes forholder Halmens Gødningssevne sig til de dyriske Ekstrementers?

Hidtil have Theori og Praxis været enige om, at de dyriske Ekstrementer (faste og flydende) udgjøre det egentlige Virksomme i Staldgødningen, og at disse have en større Gødningssevne end Halmen (Stroelsen). Men med Hensyn til Gradforholdet, da finder angaaende Halmen den forstfæl Sted, at Theorien, som fornemmelig støtter sig paa de ved den kemiske Analyse fundne Bestanddele, er tilbøielig til at tillægge denne en endnu ringere Betydning end den, der tilfendes den af Praxis, som især lægger Vægt paa Halmens fysikaliske og mekaniske Indvirkning paa Jordmonnet. Dog tillægger Praxis aldrig Halmen en større eller endog saa blot ligesaa stor Værdi som de dyriske Ekstrementer.

Desværre foreligger ikke tilstrækkelige Erfaringer eller Resultater af Kulturforsøg, anstillede med Halm og dyriske Gødning hver for sig, hvilke kunde og vilde have en afgørende Gyldighed; dog maa her undtages de flydende Ekstrementer, Urinen, hvis større gødende og drivende Kraft tilstrækkeligt er godtgjort. Imidlertid ville altid de Erfaringer, man har gjort med Gødning, der enten er meget rig eller meget fattig paa Halm eller paa dyriske Ekstrementer, komme Sandheden nær. I Virkeligheden stemme disse ogsaa meget nøie overens. Thi naar Koppe, en praktisk Autoritet, som enhver Landmand vil anerkende, anfører: „at kun en saadan Blanding af dyriske Ekstrementer og Halm, i hvilken denne sidste er fuldstændig gennemtrængt med Urinen, fortjener at kaldes en god Gødning,” saa bemærker Blod dertil: „Bruges formeget Stroelse, saa bliver Møgen kraftløs, og saadan Møg, der har et allfor stort Volumen, er egentlig ikke længer nogen virkelig Gødning o. s. v.” Og disse Anførelser deles nu i Almindelighed af Praktikerne. I flere af Sachsens landøkonomiske

Foreninger, hvor jeg har bragt denne Sag under Diskussion, har der ikke høvet sig en eneste Stemme til Fordel for Halmen.

Agrikulturchemien maa fuldkommen tiltræde disse Praktikers Ansuelser, omendssjont den henter sine Grunde fra en ganske anden Kant. Den, der vil lære et Uhrværks Mechanisme at kjende, maa tage det fra hverandre og først gjøre sig bekendt med de enkelte Maskindele og den Maade, hvorpaa de gribe ind i hverandre, før han kan vinde en klar Indsigt i Værkets Bevægelser, naar dette sættes igang ved den spændte Staafljør. Netop den samme Vej maa Chemikeren slaa ind paa. Vil han erhverve sig et Indblik i Plantelivets hemmelighedsfulde Værksted, saa maa han ligeledes først udforske Planternes enkelte Bestanddele og de Kilder, hvorfra de hydrere Luft, Vand, Jordsmøn, Gødning), inden han lærer at forstaa de Omsætninger og Forandringer, som finder Sted i Planten under Værten, i Jordsmønnet under Forsvitringen, i Gødningen og Forraadnelsen. Den spændte Fjør, der her bevirker disse Omvæltninger og Forandringer, er den kemiske Kraft, og den er det ogsaa, som i Jordsmønnet og Gødningen forbedrer og anretter Materialerne, saa at de blive brugbare og tjenlige til Planternes Ernæring.

Af disse Materialier eller kemiske Stoffer, hvilke vi maa anse for Plantenæring, fordi det er notorisk, at Planternes Væxt finder Sted, ere, som man nu ved med fuld Sikkerhed, især to af overveieende Vigtighed og Betydning, nemlig Kvælstof og Fosfor, da det første er en Grundbetingelse for Bladens og Stængelens Dannelse, og det sidste for Kornets Udvikling.

Chemien og den landøkonomiske Praxis ere med Hensyn hertil fuldkommen enige. Chemien paaviser, at begge disse Stoffer ere de sjældneste blandt de af Jordsmønnet's Bestanddele, der kunne

ansees for Planternes Næringsmidler, og at derfor en Mangel derpaa let kan forekomme og maa forekomme, naar Planterne Nar ud og Nar ind udtrække dem af Jorden, og denne ikke atter ved Gødning eller Banding bliver tilført nye Mængder deraf. Chemien paaviser, at der i enhver Plante, fornemmelig i Frøet, forefindes bestemte og anseelige Mængder af disse to Stoffer, og at de maa forefindes der, naar Planterne skulle være tjenlige som Næringsmidler for Dyrlegemer; endvidere, at de maa tilføres Planterne i tilstrækkelig Mængde, naar disse fuldkommen og kraftig skulle udvikle sig. Praxis derimod beviser ved utallige Erfaringer og Forsøg, at ved at tilføre Jordsmønnet kvælstof- og fosforholdige Legemer, dets Frugtbarhed i høi Grad forøges og Udviklingen af de derpaa dyrkede Planter befordres, og at de Gødningsmidler, ved hvilke man gennem Aarhundreder har vedligeholdt det dyrkede Jordsmøn's Frugtbarhed, deri stemme overens, at de fortrinnsvis indeholde Kvælstof og Fosfor som Hovedbestanddele. Ved Forraadnelse, Formuldbning og Forsvitring gaar Kvælstoffet over til Ammoniak (eller Salpetersyre) og Fosforet til Fosforsyre, hvilke Stoffer kunne ansees som fordeligt Kvælstof og fordeligt Fosfor, der ere stikede til at optages af Planterødderne.

Naar altsaa i Almindelighed et Gødningsmiddele's Virkning er afhængig af dets Bestanddele og især af dets Rigdom paa de nævnte to Stoffer, saa er det indlysende, at den kemiske Undersøgelse, ved hvilken vi netop komne til Kundskab om disse Bestanddele, maa gjælde som det første og sikreste Grundlag for Bedømmelsen af Gødningsstoffer's Styrke og Virkemaade. Sira, Urin og faste Ekstremer ere allerede gientagne Gange og meget nole blevne undersøgte. Følgende Talsforreiser kunne betragtes som Middeltallet af de fundne Mængder:

	Kvælstof.	Fosforsyre.
3 1000 Pd. fuldkommen tør Rughalm	inneholdes 3—4 Pd.	1½—2 Pd.
" " " frisk Møg af Koen	" 3—4 "	2—2½ "
" " " " Urin af Do.	" 8—9 "	" "
" " " tør Møg af Do.	" 15—20 "	10—12 "
" " " " Urin af Do.	" 80—90 "	" "

De friske, faste Ekstremer, som indeholde $\frac{4}{5}$ Vand, vilde altsaa tilføre Jordsmønnet den samme Mængde Kvælstof og en større Mængde Fosforsyre, end samme Vægt tør Halm.

Deres første Virkning vilde dog langt overgaa Halmens, fordi deres Kvælstof ulige hurtigere bliver opløseligt, end Halmens; i endnu højere Grad vilde dette være Tilfældet, naar de langt kvælstofrigere og mere let opløselige flydende Ekstremer toges med.

Hvilken overveieende Andel de, dyrkede Ekstremer har fremfor Halmstrøelsen i Staldgødningens Sammensætning og Virkning, kan ogsaa tydeliggjøres ved følgende Exempel:

	Kvælstof.	Fosforsyre.
Der indeholdes 3 20,000 Pd. faste Kverfr.	60—80 Pd.	40—45 Pd.
" 4,000 " Kourin . .	32—36 "	" "
" 2,000 " tør Halmstr.	6—8 "	3—4 "
	98—124 Pd.	43—49 Pd.

Af det i saadan Staldgødning indeholdte Kvælstof hydrerer altsaa kun $\frac{1}{10}$, af Fosforsyren kun $\frac{1}{10}$ fra Halmstrøelsen. Selv om man fordoblede dette, saa vilde disse Lal dog kun blive til $\frac{1}{5}$ og $\frac{1}{5}$. Jeg har med Tillæg af Halmens rigeligere Mængde af humusdannende Bestanddele anslaaet Pengeværdien af Halmstrøelsen i en saadan Gødning til $\frac{1}{5}$ af Totalværdien og tror heller ikke nu, at den kan sættes synderligt højere.

Følgende Beregning maa godtgjøre, hvor betydeligt Halmens Virkning maa forhøies, naar den er fuldstændigt gjenuestrængt med Urin. Forsøg, som jeg har anstillet, gæve, at Halm, der var lufttørret og indeholdt 10 pCt. Fugtighed, ved at udblødes i lunfent Vand af dette tilbageholdt

a. ved frivillig Afdrøynning i lodret Stillning:	
100 Dele Halm af Vinterrug . . .	216—240 D. Vand
100 " " " Sommerrug . . .	208—228 "
100 " " " Vinterhyvede . . .	220—240 "

b) efter vedvarende Afrytning af Vandet:
 100 D. Halm af Vinterrug . 180—192 D. Vand
 100 " — " Sommerrug 168—180 —
 100 " — " Winterhvede 184—190 —

Den lufttørrede Halm kunde altsaa efter a. tilbageholde 225 Procent Vand eller i vandfri Tilstand 260 Procent Fugtighed. Antager man nu blot, at 100 Dele Halm, der gjenemblødes med Urin, kun tilbageholder 200 Dele deraf, saa vilde man erholde følgende Forhold:

1000 Pd. Halm indeholder 3—4 pCt. Kvælstof
 1000 — — fuldkommen

mættet med Kourin . . 19—22 —

Naar hertil kommer, at dette sidste Kvælstof yderst let afgives i Jorden, medens Halmens kun saare vanskeligt, saa kan det ikke vække Forundring, at Urin-Halmen virker meget kraftigt og stærkt drivende, medens Halmen alene maaske i det første Aar aldeles ingen synlige Virkninger viser.

(Fortsættes.)

J u d l a n d e t.

Christiania. I et d. 11te d. M. udfommet Extrablad til Rigstidenden meddeles følgende:

I Protokol, ført for Hs. Maj. Kongen i Statsraad den 24de Marts sidstleden, er tilføjet følgende:

„Den kongelige norske Regjering indstiller under 24de December forrige Aar:

1. At Stortingets Beslutning af 9de Dec. 1859 til Forandring i Grundlovens § 12 med flere Paragrafer naadigst maa blive sanktioneret, og at det naadigst maa behage Deres Majestæt med høieste Underkrift at forsyne hedsfølgende, i Dverensstemmelse med den nævnte Beslutning affattede Udkast til Grundlovsbestemmelse, indeholdende Forandring i Grundlovens § 12 med flere Paragrafer, og
2. At følgende af Stortinget under 20de Dec. 1859 fattede Beslutning: „Under Forudsætning af, at den af Stortinget den 9de ds. besluttede Forandring i Grundlovens §§ 12 med flere antages af Kongen, bliver for det nye Statsminister-Embedet paa Sagelisten at opføre aarlig Sage 5000 Spd., Tasselpenge, der bortfalde, naar en Vicekonge er i Spidsen for den norske Regjering, og i Tilfælde af Vakance i Embedet eller Statsministerens Fraværelse tilfalde den Statsraad, som da har Forsædet i Regjeringen 5000 Spd.

naadigst maa tages tilfølgende.“

Statsraads-Afdelingens Medlemmer tillode sig i al Underdanighed at ytre følgende:

Medens vi have været og ere enige i den norske Regjering Indstilling i nærværende Sag, have vi dog, da vi ved dens Modtagelse den 29de Dec. sidstleden vare vidende om, at der allerede da paa den nu samlede svenske Rigsdag var begyndt Forhandlinger, stigende til fra dens Side at indvirke paa Deres Majestæts Beslutning med Hensyn til Afgjørelsen af denne Sag, troet at burde saavidt muligt afvente Udfaldet af disse den svenske Repræsentations Forhandlinger, forinden vi i Underdanighed begjærede

Deres Majestæts naadigste Bestemmelse angaaende Bifald til den norske Regjering Indstilling. Thi vel er denne Sag efter vor Dverbevisning et rent norsk Anliggende, som alene angaaende en Forandring af Bestemmelser i Norges Grundlov, hvilke ikke retligt vedrøre Sveriges Riges Stilling og Retigheder i den mellem Rigerne bestaaende Forening, saaledes som Vilkaarene for denne ved Rigsakten ere bestemte. Men uanset dette, og uagtet en med denne vor Dverbevisning stemmende Fremgangsmaade forhen ved lignende Leilighed har været i Maade befulgt, da nemlig den i 1854 af Stortinget fattede Beslutning angaaende Statholderpostens Ophævelse blev helt igjennem behandlet og afgjort som et udelukkende norsk Anliggende, have vi dog af Hensyn til Deres Majestæts Stilling som Konge i Sverige antaget det rigtigt, ikke uden Nødvendighed at foranledige Deres Majestæt til under de nu giene Forholde at maatte afgive nogenformelt Bestemmelse i Sagen fra norsk Side, medens der endnu paa den svenske Rigsdag fortos Forhandlinger om en underdanigst Henvendelse til Deres Majestæt, hvilken vi have erfaret nu at være besluttet.

I det vi underdanigst fremlægge denne Sag til Afgjørelse af Deres Majestæt, der med Sit høiere Dverblik vil vide at vurdere alle de Forholde, som derved af Høifsamme kunne være at tage i Betragtning, finde vi os — med den Anskuelse af Sagen, vi ovenfor have udtalt, — med den nærmere Udvikling for Die, som den norske Regjering Indstilling indeholder, og med den Dverbevisning, at Meddelelse eller Nægtelse af naadigst Bifald til Stortingets fornævnte Beslutning vil fra norsk Side faa en vægtig Indflydelse paa det af den svenske Rigsdag valte Spørgsmaal om fornyet Revision af de angaaende Rigerne Forening gjældende Bestemmelser, — forpligtede til i Underdanighed at tilraade Deres Majestæt at meddele naadigst Sanktion paa Stortingets Beslutning.

Herpaa behagede Hans Majestæt naadigst at resolvere:

„Denne Sag udsættes.“

Endvidere er i Protokol, ført for Hans Majestæt Kongen i Statsraad den 4de April sidstleden, tilføjet følgende:

„Efter Hans Majestæts naadigste Befaling blev til Afgjørelse nu foredraget den i Statsraadet den 24de Marts sidstleden udsatte Sag, i hvilken den norske Regjering har underdanigst indstillet:

1. At Stortingets Beslutning af 9de Dec. 1859 til Forandring i Grundlovens § 12 med flere Paragrafer naadigst maa blive sanktioneret, og at det naadigst maa behage Deres Majestæt med høieste Underkrift at forsyne hedsfølgende, i Dverensstemmelse med den nævnte Beslutning affattede Udkast til Grundlovsbestemmelse, indeholdende Forandring i Grundlovens § 12 med flere Paragrafer, og
2. At følgende af Stortinget under 20de Dec. 1859 fattede Beslutning: „Under Forudsætning af, at den af Stortinget den 9de ds. besluttede Forandring i Grundlovens §§ 12 med flere antages af Kongen, bliver for det nye Statsministerembedet paa Sagelisten at opføre aarlig

Gage 5000 Spd., Taffelpenge, der bortfalde, naar en Vicekonge er i Spidsen for den norske Regjering, og i Tilfælde af Vakance i Embedet eller Statsministerens Fraværelse tilfalde den Statsraad, som da har Forsædet i Regjeringen 5000 Spd.,

naadigst maa tages tilfølg.

Statsraadsafdelingens Medlemmer henholdt sig fremdeles Underdanighed til, hvad de i fornævnte Statsraad den 24de f. M. til Protokollen have ytret, og androge i Overensstemmelse dermed om, at den norske Regjering's underdanigste Indstilling i det Hele maatte blive naadigst bifaldt. Forsaavidt ved denne Sags Afgjorelse noget Hensyn skulde tages til den fra svensk Side i den sidste Tid paa Bane bragte Revision af Unions-Forholdene, sandt Statsraadsafdelingen at burde underdanigst udtale som sin Overbevisning, at medens det fra norsk Side altid har været antaget, at en videre Udvikling af Rigernes Forening til fælles Bedste paa den bestaaende Grundvold vilde blive væsentlig lettet just ved naadigst Bifald til den her foreliggende underdanigste Indstilling, er det saa langt fra, at en saadan Udvikling kan ventes fremmet gjennem et modsat Udfald, at dette tværtimod hoilken maa betrygtes at vilde i saa Henseende virke hemmende i en længere Fremtid.

Det behagede derefter Hans Majestæt i Naade at tilkjendegive Følgende:

Idet Hans Majestæt foretager til endelig Afgjorelse i dette Statsraad Spørgsmaalet om naadigst Sanktion paa den af Stortinget fattede Beslutning om Forandring af Grundlovens §§ 12 og 14 med flere, finder Høifsamme sig opfordret til at erklære, at de af Statsraadet udtalte Anskuelser om denne Sag ere i alt væsentligt stemmende med Hans Majestæts Egen Opfatning af dens Betydning og Vigtighed for Forholdene i Norge, og at Hans Majestæt saaledes, naar Tidspunktet dertil forøvrigt af Høifsamme var fundet beleiligt, gjerne vilde have imødkommet Stortingets og Statsraadets Ønsker.

Et saadant Tidspunkt kan Hans Majestæt imidlertid efter den seneste Tids Erfaringer ikke antage endnu at være forhaanden, og medens Høifsamme derfor finder at burde oppbeie en beleiligere Tid for da Selv at fremkomme til Stortinget med naadigst Forslag til de her omhandlede Forandringer i Grundloven, afgiver Hans Majestæt nu den naadigste Bestemmelse:

at Stortingets Beslutning af 9de December 1859 til Forandring i Grundlovens § 12 med flere §§ ikke naadigst sanctioneres, og at Justits- og Politi-Departementet bemyndiges til derom at meddele Stortinget Underretning gjennem dets Præsidentkab."

— Hø. Maj. Kongen har sanctioneret følgende Love: 1) af 11te Februar om Ophævelse af nogle Bestemmelser angaaende Riknæs Hospital. § 1. Reskript af 18de Juli 1794 angaaende Riknæs Hospital som en Helbredelsesanstalt ophæves. § 2. Fra 1ste Januar 1861 bortfalde: a. den Riknæs Hospital ved Reskript af 23de April 1736 tillagte Sold af 8 Skilling af hvert Jordbrug i Romsdals Amt, b. de Hospitaler ved sidnævnte Reskript og ved Egl. Resol. af 5te December 1806 tillagte aarlige

Tilskud af Statskassen til Beløb tilfammen 124 Rdlr., omfattede til 103 Spd. 24 f. 2) af 25de Februar indeholdende Tillæg til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837. § 1. Naar et Præstegjeld deles i to eller flere, skal dette være uden Indfyldelse paa Formandskabsinddelingen og de kommunale Anliggender, Skolevæsenet derunder indbefattet, med mindre anderledes, enten ved Præstegjeldets Deling eller senere, af Formændene og Repræsentanterne med kongelig Approbation beslutes. § 2. Hvor et Formandskabsdistrikt omfatter flere Præstegjeld, er det overladt til Kongen at give saadanne særskilte Forordninger, som han paa Grund heraf finder tjenlige, med Hensyn til de geistlige Embeds- og Bestillingsmænds Deltagelse i de Foreretninger, der vedkomme Tattig- og Skolevæsenet. 3) af 21de Mars, indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Skydsvæsenet. § 1. Amtsformandskaberne kunne, efterat Erklæring er indhentet fra vedkommende Kommunebestyrelser, fatte Beslutning om, hvorvidt nogle af de i Amtets Landdistrikt liggende Skydsstifter: a. ganske skulle nedlægges, eller b. indskrænkes saaledes, at der ved samme alene skal leveres Skyds til dem, som reise i offentlige Anliggender, eller c. kunne tillades oprettede til faste Stationer alene med Reserverehste. Lignende Beslutning kan fattes af Formænd og Repræsentanter i Kjøbstæderne og i de Ladesteder, hvor der ere særskilte Formandskaber, med Hensyn til de sammesteds beliggende Skydsstifter. Vedligeholdet et Skifte af et Landdistrikt i Forening med en Kjøbstad eller et Ladested, maa Beslutningen være fattet saavel af Amtformandskabet som af Formænd og Repræsentanter i Kjøbstaden og Ladestedet. § 2. Forsaavidt der paa en Veilinie gaar Diligence, eller Veien ligger ved Siden af Jernbane eller Dampskibsfaar, kan den i § 1 omhandlede Beslutning gaa ud paa, at Skyds paa Skifter, der ligge paa en saadan Veilinie, kun skal være at erholde paa visse Mars-tider eller Dage. De i Medhold af § 1 samt nærværende § fattede Beslutninger ere ikke gyldige, uden forsaauidt de af Kongen approberes. § 3. Den i Lov om Skydsvæsenet af 24de Septembet 1851 § 2 fastsatte Benteid, udover hvilken ingen Reisende, som befordres fra faste Stationer med Reserverehst, maa opholdes, kan, naar Amtmanden finder det nødvendigt for at istandbringe en fast Station paa rimelige Vilkaar, forlænges indtil 2 Timer. § 4. Naar Veien gaar over mange og stejle Bakker eller gjennem affidsliggende Trakter, hvor Hesteholdet er lidet i Forhold til den foresaldende Skyds, naar Afstanden mellem Skifterne er ualmindelig lang, eller under andre Omstændigheder, hvor Byrden for de Skydspligtige skjønes at være særdeles trykkelige, eller hvor Tilskuddet til Oprettelse af en fast Station vil blive uforholdsmæssig stort, kan det, efterat Erklæring er indhentet fra Amtformandskabet og vedkommende Kommunebestyrelse, af Kongen bestemmes, at Skydsbetalingen beregnes efter en Veilængde, forøget i Forhold til Omstændighederne indtil det Dobbelte af den virkelige. Den virkelige saavel som den efter nærværende § bestemte Veilængde ansættes kun i hele, halve, fjerdedels og ottendedels Mil, saaledes at en Veilængde af en fjerdentendedels

Mil eller derover indtil en ottendedels Mil beregnes for en ottendedels Mil, og at en Veilængde under en sextendedels Mil sættes ud af Betragtning. § 5. I de Formandskabsdistrikter paa Landet, hvor udevidet Handelsfrihed efter Lov af 28de September 1857 § 2 kan udøves, ere de Stationsholdere, med hvem der herefter oprettes Kontrakt om fast Stationshold, naar ingen modsat Bestemmelse i Kontrakten er optaget, berettigede til at drive saadan Handel, som i Almindelighed er eller vorder tilstaaet Landhandlere med kongelig Bevilling. § 6. Beslutning om Oprettelse af faste Stationer fattes af Distriktets Formænd og Repræsentanter. Det fornødne Tilskud til saadanne Stationer udlignes med den Undtagelse, som er en Følge af § 7, paa Landet paa Formandskabsdistriktets Matrikulskyld og udredes i Kjøbstæderne af Byklassen, og i de Ladesteder, der have eget Formandskab, af Ladesteds Kasse. Vedligeholdes Skyldskiftet af flere Formandskabsdistrikter i Forening, udfordres Samtykke af samtlige Kommunebestyrelser. Forsaavidt nogen Del af det Distrikt, i hvilket faste Stationer oprettes, fremdeles kommer til at henhøre til Skifte med Tilsligelseskyld, bør samme undtages fra Formandskabsdistriktets Bidrag til Stationerne. De ovenfor omhandlede Beslutninger ere ikke gyldige, medmindre de af Amtmanden approberes. Naar Kommunebestyrelsen nægter at oprette en fast Station for Formandskabsdistriktets Regning, kunne de Skyldpligtige, overensstemmende med Lov om Skyldsvæsenet af 24de September 1851 § 1, fatte Beslutning om at bevilge de fornødne Midler af Skyldslaget (§ 7). § 7. Naar i noget Landdistrikt det Tilskud, som udfordres til Vedligeholdelse af faste Stationer, overstiger 12 Skilling pr. Skylddaler, udredes $\frac{1}{4}$ af det Overskydende af Statskassen og $\frac{1}{4}$ af Amtskommunen. Forsaavidt Tilskuddet i en Kjøbstad eller et Ladested befindes trykkende for Kjøbstadens eller Ladestedets Kasse, kan Kongen midlertidig bevilge udredet af Statskassen indtil $\frac{1}{3}$ af Beløbet, hvorefter Sagen forelægges næste Størthing til Afgjørelse. § 8. Opstaar der Tvist mellem forskjellige Kommunebestyrelser om det Forhold, efter hvilket de skulle bidrage til faste Stationer, eller klages der over den af Amtmanden med Hensyn til Skifternes Beliggenhed truffne Anordning, afgjøres Sagen af Kongen. § 9. Bestemmelsen i Lov af 17de August 1821 § 4 er ikke anvendelig paa Varer eller Vareprøver, med mindre den Rejsendes Lei i det Hele har en større Vægt end den i § 11 i Lov af 24de September 1851 bestemte. § 10. Skyldbetalingen og enhver anden Udredsel, som forud kan bestemmes, erlægges af den Rejsende for hans Afreise fra Skiftet eller fra det Sted, hvor Skylden afhentes ham. § 11. Saavel paa Reiser i offentlige Anliggender som paa Forretningsreiser for Private, hvorfor almindelig Skyldgodtgørelse tilkommer Vedkommende, bliver der, naar Godtgørelse for Landkyld ved Tilsligelsesstationer paa Landet, overensstemmende med Lov af 24de September 1851 § 16, er bestemt til

	Med Damp- skib for hver Mil.	Paa Jern- bane for hver norst Mil.
1 S. 94 § pr. M., at godtgjøre	40 §	60 §
= 78 =	36 =	54 =
= 63 =	32 =	48 =
= 48 =	26 =	39 =
= 40 =	24 =	36 =
= 32 =	20 =	30 =

Ved Reiser paa Dampskib og paa Jernbane tilstaaes ingen anden Godtgørelse for Befordringen end den ovenfor bestemte. § 17 i ovenmeldte Lov sættes ud af Kraft. § 12. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juli 1860. 4) af 21de Marts, indeholdende nærmere Bestemmelser angaaende den i Lov om Salg af Enkesæderne ved geistlige Embeder m. m. af 26de September 1845 § 16 omhandlede Enkesæderente. § 1. Den i Lov af 26de September 1845 § 16 omhandlede Enkesæderente bliver ved Salg af Enkesæde efter 1ste Januar 1861 ved Omfattningen til Korn at beregne efter $4\frac{1}{2}$ Procent Rente af Kjøbesummen. § 2. Enkesæderenter, der inden 1ste Januar 1861 ere ansatte efter en Rente af 4 Procent af Kjøbesummen, blive fra bemeldte Tid at forhøje med en Ottendel af det Beløb, hvortil de i Korn ere ansatte. 5) af 11de Marts, om Afkøbslægen af det tvingne Pasvæsen med Videre. § 1. Pas udfordres herefter ikke for Reiser inden Riget eller for at komme ind i Riget fra Udlandet. Heller ikke skal den, der vil begive sig hertil Riget til Udlandet, være forpligtet til at forsyne sig med Pas. § 2. Den Skippere og Andre hidtil paa-hvilende Forpligtelse til ikke at befordre nogen Rejsende, med mindre han er forsynet med Pas, bortfalder. Som Følge heraf bliver Forpligtelsen at udsæde af den ved Forordningen af 3die Juni 1803 § 70 foreskrevne Ed. § 3. I Krigstid, eller naar Krig er at befrygte, kan Kongen afgive Bestemmelse om Pligt for Rejsende til at være forsynede med Pas samt om de nærmere Forrifter, som i Anledning heraf anses fornødne. § 4. Naar Politiet eller Andre, som paa Embeds- eller Bestillings Begne have at føre Tilsyn med fremmede og ukjendte Personer, finder det fornødent, er Enhver forpligtet til at gjøre Rede for sig og at afgive de Oplysninger, der staa til hans Raadighed. § 5. Kongen bemyndiges til at afgive Bestemmelser om, hvorvidt og isaafald hvilken Erstatning der bliver at tillægge de nu ansatte, til Udskedelse af Pas berettigede, Embedsmænd for Tab i Indtægter, som maatte flyde af, hvad der i § 1 er bestemt. § 6. De nu gjældende Bestemmelser angaaende Forpligtelse for Rejsende eller Flyttende til i visse Tilfælde at gjøre Anmeldelser og være forsynede med visse Legitimationer eller Tilladelser m. v. forblive fremdeles i Kraft. § 7. Fra den Tid, nærværende Lov træder i Kraft, ophæves esternævnte Bestemmelser: Norske Lovs 3—22—3 angaaende Forbud mod Tatters Dphold i Riget, saavel som de dermed i Forbindelse staaende Bestemmelser i Lovens 3—11—7, Politi-Anordning af 22de Oktober 1701 Kap. 4 § 3 og Reskript af 23de August 1737. Fremdeles de i Forordningerne af 21de Marts 1738 og 27de Oktober 1773 samt Reskript af 11te Juni 1772 indeholdte Forbud mod, at de deri nævnte Personer

1 S. 5 § pr. M., at godtgjøre 46 §

Med Damp-
skib for hver
Mil.

Paa Jern-
bane for hver
norst Mil.

69 §

indfinde sig i Riget. Endvidere Norske Lovs 3—11—6 og 3—21—21, Plakat af 12te Februar 1783, Plakat af 25de November 1801, Reskript af 29de December 1758 samt de i Politianordningerne af 22de Oktober 1701 Kap. 4 § 1, 24de Januar 1710 Post 4 § 1 og 12te Februar 1745 Post 2, Kap. 4 § 1 saavel som i Reskripterne af 28de Martz 1749 og 10de Februar 1813 indeholde Bestemmelser angaaende Forpligtelse til at anmeldte Reisende og Straf for Undladelse deraf. Endelig ophæves ogsaa, hvad der i hidtil gjældende Love ellers maatte være stridende med hvad denne Lov bestemmer. 6) af 21de Martz, indeholdende Tillæg til Lov af 12te Oktober 1857 om Jords og Skovs Udskiftning af Fællesskab. § 1. Den i Lov om Jords og Skovs Udskiftning af 12te Oktober 1857 § 18 Bogstav a omhandlede Opmaaling og Kartering skal ikke udstrækkes til saadanne Dele af Eiendommen, som Udskiftningen ikke omfatter eller berører. § 2. Ved Udskiftning af Udmærk eller Dele af Udmærk, hvis Værdi er ringe i Forhold til Udstrækningen, kan Opmaaling og Kartering bortfalde, naar Udskiftningsmændene ere enige om at anse samme usorødnede. 7) af 21de Martz, angaaende Indløsning af Kornrente, Jordafgift og løs Landsskyld. § 1. Al Dphlysningsvæsenets Fond eller offentlige Stiftelser tilhørende Kornrente kan indtil Udgangen af Aaret 1870 indløses ved Indbetaling af den til Kornrente overgaaede Kapital. § 2. Den, der vil benytte en saadan Ret til Indløsning, har Valget mellem at erlægge den hele Indløsningssum strax eller i aarlige Afdrag indtil et Tidrum af 10 Aar, mod at svare 4 Procent Rente af den til enhver Tid tilbagestaaende Rest. § 3. Fra 1ste Januar 1861 og 29de Martz 1854 omhandlede Indløsning af Jordafgift og løs Landsskyld foregaa ved at erlægge Afgiftens 24 dobbelte Beløb, naar Indløsningssummen erlægges enten strax eller i aarlige Terminer indtil et Tidrum af 10 Aar og Yderen i sidstnævnte Tilfælde vedtager at svare 4½ Procent Rente af den til enhver Tid tilbagestaaende Rest. De, som foretrækker Indløsning efter de i ovennævnte Lov givne Bestemmelser, skulle fremdeles dertil have Udgang.

— Ved fgl. Resolution af 4de d. M. er det bestemt: 1) at Stortingets tvende Beslutninger af 10de Decbr. 1859: a. om Forandring af Rigsaaktens § 7, saaledes som den ved 2den April 1845 er bleven nærmere affattet; b. om Forandring i Grundlovens § 41, sammenholdt med Rigsdagen, sanktioneres ikke, og bemyndiges Justitsdepartementet til derom at meddele Stortinget Underretning gennem dets Præsidentskab; 2) Underretning om denne Resolution bliver gennem Statsraadafdelingen at meddele Justitia Statsministeren.

— Ved fgl. Resolution af s. D. er det bestemt, at uanset den ved fgl. Resolution af 11te Febr. d. A. afgivne Bestemmelse bliver den Arne Olsen Kullerstad eller Dahle af Balders Sorenskriveri under 24de Novbr. 1859 overgaaede Hoiesteretsdom, ved hvilken han for Mord er tilfunden at have sit Liv forbrudt, formildet derhen, at han fritages for den ham tilfundne Livsstraf mod at hensættes i Slaveri paa Livstid.

— Ved fgl. Resolution af s. D. er det bestemt, at den Erik Pedersen Hammerfjogen af Strinde og Sælbo Sorenskriveri under 7de Martz 1860 overgaaede Hoiesteretsdom, ved hvilken han for Mord blev tilfunden at have sit Liv forbrudt, formildes derhen, at han fritages for den ham tilfundne Livsstraf, mod at hensættes i Slaveri paa Livstid.

Udlandet.

Om Keiseren af Japan, som for kort Tid siden er død, erfares nu, at han skal have skaaret Maven op paa sig, for derved at undgaa den paa ham hvilende Forsmædelse for Forliget med England. Denne Slags Selvmord tiltæntes i Japan saavel som i China alle ærerørige Forseelser; ja man kan endog- saa derved berede sin Eiendommen. Naar man er bleven dødeligt fornærmet paa Noget, skjærer man Maven op paa sig og tvinger derved den Anten til ogsaa at gjøre det. Maaſke tænkte Keiseren af Japan i sin Ufskyldighed, at Dronningen af England vilde følge hans Exempel. Foreløbig er ved denne Leilighed Herredømmet i Japan kommet i de Reaktionenæres Hænder, og en Forsølgelse er begyndt mod alle Fremmede. I Nagasaki skulle endog nogle hollandske Faktorer allerede være ødelagte. Det er flette Udſigter for den præsistiske Expedition.

Grønland. I vor skrivelſelige Tid er Bogtrykkerpressen næsten ligesaa stor en Nødvendighed for et Sted, hvor Menneſkene bygge og bo, som Bagerovnen og Slagterbænken, hvor der opstaar en Menighed af civiliserede eller halv civiliserede Menneſker, der fremstaar den ogsaa snart. Den findes paa Oceanets ensomme Der, paa Sibiriens Iſſletter, i de Sortes Lande, i Amerikas nordlige Jagtstrækninger og Kaliforniens Skove. Ogsaa til Nordpoles Lande har Guthenbergs Opfindelse nu skaffet sig Udgang. I Kolonien „Godthaab“ i Grønland er der i forrige Aar blevet indrettet et lille Bogtrykkeri med en lithografisk Presse, og for kort Tid siden er det første Arbejde fremkommet, en i Grønland trykt Bog, „Kaladlit Dkalkualliotter.“ Det er en Samling af Folkesagn, som saavel er skrevet som trykt i det grønlandske Sprog af Indfødte, og forsynet med dansk Oversættelse. Et Dusin Billeder, ligeledes tegnede og skaaene i Træ af Indfødte, som overhovedet ere meget duelige til saadanne Haandarbejder, og otte grønlandske Sange med Noder og Text danne et interessant og tildels høist originalt Tillæg. Man har ifinde at fortsætte denne Samling, da det synes, som om der eksisterer mange saadanne Sagn blandt de Indfødte. Naar denne lille Bog allerede overtaſter ved Trykſens Tydelighed og de ſlet ikke daarlige Illustrationer, saa fortjener den lithografiske Trykſ Tydelighed Anerkjendelse i endnu høiere Grad, thi der var ingen Sagkyndig ved Haanden, og man maatte Lidt efter Lidt først gætte sig til Fremgangsmaaden og ligesom opfinde paany. Bladene ere kolorerede, temmelig store Udbildninger af Kolonien Godthaab, af endel af Grønlands Sydspids, hvor endnu trængtge Væxter fremkomme, af en Gletscher i Omenak-Fjorden og af en høist karakteristisk, vild, romantisk Kystbægt af Disco-Fjorden

med overhængende Jø- og Enemæsser, der ligne Vandfald; tilligemed to Specialkart, af hvilke det ene forestiller Disco-Fjorden, det andet Distriktet Fiskerens. Det første er tegnet af Grønlands berømte Kjøder, Hr. Inspektør Rink, det andet er udkastet af Brodremenighedens Missionær, Hr. Kleinschmidt, efter den indfødte Kendsdyrjæger Benjamin Peters Beretninger og Skizzer. Det er bekendt, at Grønlanderne have en meget udpræget Stedsands, og Kendsdyrjægerne, som om Sommeren gennemstreife det Indre indtil Randen af de faste Jømasser, vise ofte stor Duellighed i at bringe Udcastet til en Egn paa Papiret. Man har til Hensigt lidt efter lidt at samle saadanne Specialkart af Grønlands endnu saa lidt undersøgte og udmaalle Kystland.

Efternævnte Eiendomme ere tilsalgs:

Gaarden østre Hønen paa Ringerige af Skylb 11 Daler 21 Skilling, beliggende i den smukkeste Del af Ringerige ligeved Norderhaugs Kirke og ¼ Mil fra Hønesø. Gaarden er odelsfri, har Skov mer end nødvendig til Husbehov, Vandpost i Gaardsrummet m. V. Den kan sælges billig, naar Handel afflutes strax.

Gaarden Frøshaug paa Ringerige.

Den udgjør omtrent 10 Skylbdaler, ligger i Nærheden af Hole Kirke, med en ualmindelig smuk Udsigt over Tyriffjorden, Hole og Norderhaug. Den har gode, for en konditioneret Familie indrettede Huse og omtrent 300 Maal opdyrket Jord af særdeles god Bonitet.

Gaarden store Bager paa Ringerige,

hvis Skylb er 14 Daler 3 Ort og 7 Skilling. Den har et opdyrket Jordareal af omtrent 350 Maal, Mergelbrud, gode Huse, en god Beliggenhed ¼ Mil fra Norderhaugs Kirke og Skov mer end nødvendig til Husbehov.

Gaarden Afrøm paa Ringerige,

af Skylb 9 Spd. 3 Ort, beliggende ved Storelvens Udløb i Tyriffjorden. Gaarden har betydeligt Ager- og England, Havnegange, Skov og Fiskeri.

Gaarden Staavi i vestre Bærum,

omtrent 1½ Mil fra Christiania. Eiendommen har en sjelden smuk Beliggenhed med Udsigt over hele vestre Bærum og Staavvandet, er skylbsat til 6 Daler 3 Skilling; den har Skov, Havnegange, Fiskeri, Andel i et Mollebrug og en let Udførelse til Byen ad den nyanlagte Vej til Ringerige.

Nærmere Underretning meddeles af J. Rytterager, Gaarden No. 2 i Kirkegaden i Christiania.

Gaard tilsalgs.

I Nærheden af Landbrugsstolen i Søndfjord er en smuk odelsfri Gaard paa 9 Skylbdaler, af betydelig Udstrækning, let at forbedre og dyrke,

at erholde tilljøs. — Paa Gaarden fødes 25 Storfæ, 4 Heste, 40 a 50 Faar, den ligger ved Postveien, er for endel omgivet af Vand, hvori findes ikke ubetydelig Ferskvandsfisk, hvortil Eierent af denne Gaard har Udgang og Rettighed. — Til Eiendommen hører en ikke ubetydelig Skov, en god Havnegang og Udmærk. Et nyt enetages Baaningshus er forrige Aar opsat. I Mangel af Salg inden Mai Maanedes Udgang, kan Eiendommen strax erholdes til Forpagtning. Man henvende sig til Landbrugsbestyrer Beer paa No, Førde i Søndfjord, eller til Boghandler C. Floor i Bergen, hos hvem nærmere Oplysning meddeles.

Gaardsregnskab for den norske Bonde med et sammenhængende 5aarigt Regnskab over navngivne Gaard

af
Schröder,
er udkommen.

Udenbys Subskribenter og Subskribentamlere anmodes om i betalte Breve at indsende Betalingen for Bogen, 30 f , samt Pakkepostomkostninger, forsaavidt den ei kan afleveres til Kommissiønerer i Christiania. Det formeget Indbetalte tilbagesendes med Bogen.

Adresse: Schröder paa Voll i Berum.

Subskriptionen er standset og Bogladeprisen 36 f .

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 4 à 4½ Spd.
Rug, 3½ Spd. a 18 f .
Byg, 13—16 f .
Havre 8 f a 9 f 12 f .

Udenlandst

Rug østerøst 4 Spd. 12 f . a 4 Spd. 1 f .
Rug dansk 19 f 12 f a 19 f 18 f .
Byg 2rabigt 18 f .
Erter 4½ Spd.
Hvede 5½ Spd. a 6 Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Rjødmd. 6 a 6½ Spd. pr. Lb.
Sild, stor Mid. 5 a 5½ Spd. pr. Lb.
Sild, smaa do. 4½ a 5 Spd. pr. Lb.
Sild, stor Christ. 3½ a 4 Spd. pr. Lb.
Sild, smaa do. 12 f pr. Lb.
Storfet 1 Spd. a 1 Spd. 12 f pr. Bog.
Middelfet 3 f 12 f a 4 f pr. Bog.
Smaafet 3 f pr. Bog.
Rødfisker 8 f pr. Bog.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. E. Fabritius.